

**VALTIOVARAINVALIOKUNNAN
MIETINTÖ 24/2005 vp**

**Hallituksen esitys laiksi rataverolain 5 §:n
muuttamisesta**

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 22 päivänä syyskuuta 2005 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen rataverolain 5 §:n muuttamisesta (HE 122/2005 vp).

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Tuomo Suvanto, liikenne- ja viestintäministeriö
- budjettineuvos Esko Tainio, valtiovarainministeriö
- pääjohtaja Henri Kuitunen, VR-Yhtymä Oy.

Ratahallintokeskus on lähettänyt kirjallisen lausuntonsa.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että rataverolakia muutetaan siten, että lakiin sisällytetään säännökset Kerava—Lahti-oikoradan käytöstä perittävästä investointiverosta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä syyskuuta 2006.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja hyväksyttävänä. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

VaVM 24/2005 vp — HE 122/2005 vp

Helsingissä 11 päivänä marraskuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Olavi Ala-Nissilä /kesk	Kari Uotila /vas
vpj.	Matti Ahde /sd	Jukka Vihriälä /kesk
jäs.	Jyri Häkämies /kok	vjäs. Janina Andersson /vihr
	Pekka Kuosmanen /kok	Eva Biaudet /r
	Reijo Laitinen /sd	Bjarne Kallis /kd
	Mika Lintilä /kesk	Esko Kiviranta /kesk
	Pirkko Peltomo /sd	Eero Lämsä /kesk
	Iivo Polvi /vas	Maija Perho /kok
	Virpa Puisto /sd	Sari Sarkomaa /kok.
	Matti Saarinen /sd	

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.

VASTALAUSE

Perustelut

Ehdotimme, että hallituksen esitys (HE 122/2005 vp) laiksi rataverolain 5 §:n muuttamisesta hylätään. Esitys ei johdu Euroopan parlamentin ja neuvoston kapasiteetti- ja ratamaksudirektiivistä (2001/14/EY), vaan se on hallituksen oma linjaus ratamaksun ylittävien kustannusten rahoittamiseksi. Muissa Euroopan unionin jäsenmaissa Espanjaa lukuun ottamatta ei peritä vastaavaa veroa.

VR-Yhtymä Oy:n mukaan esitys lisää yksiselitteisesti VR:n maksamaa kokonaisratamaksua ja suoraan samalla summalla heikentää VR:n taloudellista tulosta. Yhtiön lausunnon mukaan tästä seuraa, että VR:n on pyrittävä perimään se edelleen henkilö- ja tavaraliikenteen asiakkailtaan. Tämä lienee myös esityksen alkuperäinen tarkoitus. Kun oikoradan lähiliikenne tulee tappelollisena ainakin osittain olemaan liikenne- ja viestintäministeriön ostamaa palvelua VR:ltä, tulee ostosummaan kohdistumaan ylimääräistä kasvupainetta sillä määrällä, jolla vero kohdistuu nyt tarkoitetun rataosan liikenteeseen. Näin syntyy eräänlainen noidankehä, jossa sama rahausumma kiertää osapuolelta toiselle ja joka heikentää joukkoliikenteen kilpailukykyä.

VR-Yhtymä Oy:n taholta annetussa lausunnossa korostetaan, että edellistä vaikeampi voi olla se yhteiskunnallinen keskustelu, joka syntyy veron johdosta. Kun matkalippujen hintoja ei voidakaan alentaa niin paljon kuin matkan lyheneminen muutoin edellyttäisi, saattaa nousta esille kysymys diskriminoivasta verosta ja myös VR:n diskriminoivasta hinnoittelupolitiikasta. Lausunnossa mainitaan tästä esimerkkinä se, että kun Helsingin ja Tampereen välinen rataosuus saneerattiin äskettäin suuret junanopeudet sallivaksi, ei silläkään rataosuudella peritä ylimääräistä veroa, vaikka matkustajien saamat hyödyt ovat ilmeiset. Tähän erilaiseen kohteluun ei ole esitettävissä objektiivisesti katsoen hyväksyttävää vastausta.

Katsomme, että nämä Kerava—Lahti-oikoradan kustannukset tulee rahoittaa verovaroin eikä tietullia muistuttavalla menettelytavalla.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hylätään.

Helsingissä 11 päivänä marraskuuta 2005

Iivo Polvi /vas
Kari Uotila /vas
Janina Andersson /vihr